

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2020

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ

ԵՎ

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 3

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Միտելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդա՛ յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող ես դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարելի է օգտագործել սևագրության համար:

Ուշադիր եղիր պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելիս.

- ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում քո ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դի՛ր X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- 45-50-րդ և 66-68-րդ առաջադրանքներում յուրաքանչյուր առաջադրանքի համապատասխան համարների տակ դի՛ր X նշանը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում ծ:

- 1) թյուրիմա-ություն, կ-կվել, փայ-աղ, կո-կել
- 2) կեցվա-ք, ծա-կոց, մագապուր-, լռակյա-
- 3) կատարա-ու, գլուխկոն-ի, ցն-ություն, վեհապան-
- 4) խավարամա-, ատաղ-ագործ, անե-ք, թխվա-ք

2

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում մ:

- 1) ա-բասիր, գա-փռ, շա-բուտ, ա-բարձիչ
- 2) ա-բարիչտ, ա-պագոռգոռ, ա-բաստանել, սուսա-բար
- 3) ա-փոփել, հա-բավ, ա-բարտավան, հա-պատրաստից
- 4) կշտա-բել, ա-պաճույճ, ա-բարտակ, ս-բակ

3

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի (բառաձևերի) վերջին վանկն է շեշտվում:

- 1) անդրաշխարհ, ութերորդ, գլուխ տալ
- 2) ծանրություն, մեծ-մեծ, Պուշկինի
- 3) կարծր, ի դեպ, արագընթաց
- 4) դրամարկղեր, թրխկոց, կարծես թե

4

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա:

- 1) ալյակ, կարեվեր, ընձուղտ, մանրանկար
- 2) գարնանային, խճուղի, մեղրամոմ, խորագին
- 3) ընտանեկան, հոգատար, ընչաքաղց, արաղաց
- 4) ուրվական, աղավնյակ, ուխտադրուժ, ցրտահար

5

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում բաց վանկ կա:

- 1) հաղթահանդես, աջհամբույր
- 2) շերտավոր, պսպղուն
- 3) ենթարկվել, երկրապահ
- 4) բնաշխարհ, ընտրարշավ

6

Ո՞ր տարբերակում է տառի կամ տառակապակցության թվային արժեքը ճիշտ նշված:

- 1) ՎԽԳ–2033
- 2) ՑՉՁ–6806
- 3) ՄՀԲ –262
- 4) ՆԾԹ–459

7

Ընդգծվածներից ո՞րն է մյուս երեքին համանուն:

- 1) Դու շատ լավ գիտես՝ **ստեղ** չեմ հանդուրժի:
- 2) Եթե նա այս անգամ էլ **ստեղ**, հայրն արդեն չէր ների:
- 3) Քեզնից **ստեղ** շատ եմ լսել և եթե անկեղծ լինեմ, հոգնել եմ:
- 4) **Ստեղ** տարածելով է մրցակիցներին իր ուղուց հեռացրել:

8

Ո՞ր տարբերակում է *գորդյան հանգույցը կտրել* դարձվածքի իմաստը ճիշտ բացատրված:

- 1) լուծել դժվարին, խճճված խնդիրը
- 2) պարզաբանել հարաբերությունները
- 3) հեռանալ բարեկամներից
- 4) ենթարկվել դաժան դատաստանի

9

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությանը պարզ:

- 1) եկեղեցի, դաշույն, մահակ
- 2) բուք, մետաքս, կարիք
- 3) ամբիոն, հասուն, դանակ
- 4) հավաք, ծորակ, փափուկ

10

Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ համապատասխանեցված տրված բառերն իրենց բացատրություններին:

ա. տատասկ	1. տաք քամի
բ. հյուլե	2. զանազան ծաղիկներից ստացվող բուժիչ հյութ
գ. սկահակ	3. փշոտ տերևներով խոտաբույս
դ. բալասան	4. նվազագույն մասնիկ
ե. խորշակ	

- 1) ա–3, գ–1, դ–2, ե–4
- 2) ա–2, բ–1, դ–4, ե–3
- 3) ա–2, բ–4, գ–3, ե–1
- 4) ա–3, բ–4, դ–2, ե–1

11

Ո՞ր տարրերակի երկու բառերում էլ անկախ գործածություն *չունեցող* արմատներ կան:

- 1) դռնփակ, փառասեր
- 2) ծայրահեղ, դերասան
- 3) արմաներկ, ակնաբույժ
- 4) վշտալլուկ, խնկածաղիկ

12

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հոդակապ կա:

- 1) բարեխառն, կորամեջք, աչագեղ, քաջագուն
- 2) խճաքար, որմնաղիր, որդեսեր, հնավանդ
- 3) ազեվազ, գյուղեգյուղ, ծանրաշարժ, արևավառ
- 4) հորդաբուխ, ալեհույզ, կաթնասուն, գետնանուշ

13

Ո՞ր շարքում *վա* հոլովման ենթարկվող բառ *չկա*:

- 1) կեսօր, դար, աշուն, հագարամյակ
- 2) մարտ, բուսե, գիշեր, հիմա
- 3) վաղորդայն, երեկ, ազգանուն, ցայգ
- 4) կիրակի, երեկո, ամանոր, վայրկյան

14

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում *-եր* վերջավորությամբ:

- 1) խմբագիր, կցակար, գինետուն, տոնածառ
- 2) գանձարկղ, կողաթև, թռչնաբույժ, միջնապատ
- 3) դուստր, օրհներգ, պահանջատեր, ուղեցույց
- 4) անասնակեր, ոտնաչափ, մորաքույր, ստեղնաշար

15

Ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված բոլոր այն բառերի համարները, որոնք գերադրական աստիճանով դրված ածականներ են:

1. ամենակեր, 2. նվազագույն, 3. մեծամեծ, 4. ամենատես, 5. խոշորագույն,
6. ամենազետ, 7. ամենահզոր, 8. ազնվագույն:

- 1) 2, 3, 4, 7, 8
- 2) 1, 3, 4, 5, 7
- 3) 1, 2, 5, 8
- 4) 2, 5, 7, 8

16

Ո՞ր նախադասության մեջ դերբայի կամ ձևաբայի (կախյալ դերբայի) սխալ ձև *չկա*:

- 1) Ջրից փախնողը հայտնվեց կրակի մեջ:
- 2) Ջզում էր, որ կորելու է նաև տիկնոջ վերջին հույսը:
- 3) Տնային ծաղիկներ աճացնելը այնքան էլ հեշտ գործ չէ:
- 4) Այդ շաղակրատը ամեն տեղ էլ խոսած կլինի մեր մասին:

17

Ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված բոլոր այն բառերի համարները, որոնք դերանուններ են.

1. ամենայն, 2. մյուս, 3. ոչ, 4. ամենևին, 5. ուրիշ, 6. երբևէ, 7. ինքնին, 8. քանիցս, 9. այսինչ:

- 1) 2, 4, 5, 6, 8
- 2) 1, 2, 5, 6, 9
- 3) 1, 3, 5, 7, 9
- 4) 2, 3, 4, 7, 8

18

Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են կազմությամբ պարզ (առանց բայական ածանցի):

- 1) կանգնել, կառչել, կտրտել, խրտնել
- 2) կառուցել, դիպչել, լուսավորել, փնտրել
- 3) սահմանազատել, մթնել, մարտնչել, վազվզել
- 4) զբոսնել, ժանգոտել, գտնել, հոգնել

19

Ո՞ր նախադասության մեջ վերաբերական *չկա*:

- 1) Գուցե Բասուտա գետը, ուրիշ գետի հետ խառնվելով, հասնում է այն ծովին:
- 2) Պատասխան տուր ինձ, մատնի՛չ սևաչյա, Մի՞թե Թաթուրը քաջ չէր ու սիրուն...
- 3) Ամենահասարակ հարցն անգամ չկարողացավ ինքնուրույն լուծել:
- 4) Բանաստեղծն արդեն տանջանքից հոգնել, Ուզում է քնել, հավիտյան քնել:

20

Ո՞ր տարբերակում նախադասության անդամների ձևաբանական վերլուծության սխալ *չկա*:

Նայում ես կյանքիդ անցած ճանապարհին, երբ ծանր են եղել թեթև կաթիլները, երբ ձյունը նստել է ոչ թե գլխիդ, այլ վշտամորմոք հոգուդ վրա, բոլոր տեսած ու չտեսած անուրջներիդ վրա:

- 1) **նայում ես** -անկատար ներկա, պարզ ժամանակաձև, **հոգուդ** -ստացական հոդով գոյական
- 2) **անցած** -կանոնավոր բայ, հարակատար դերբայ, **թեթև** -ձևի մակբայ
- 3) **բոլոր** -որոշյալ դերանուն, **եղել են** -անկանոն բայ, չեզոք սեռ
- 4) **ոչ թե** -ստորադասական շաղկապ, **ձյունը** -ա ներքին հոլովում, ուղղական հոլով

21

Ո՞ր նախադասության դիմաց է տեսակը սխալ նշված:

- 1) Մոռացված երազներ, շուշաններ թառամած... (միակազմ, անվանական անդեմ)
- 2) Սենյակում չաղմկել: (միակազմ, բայական անդեմ)
- 3) Ինձ չեք հասկանում: (երկկազմ, համառոտ)
- 4) Անընդհատ դժգոհում է: (թերի, ընդարձակ)

22

Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

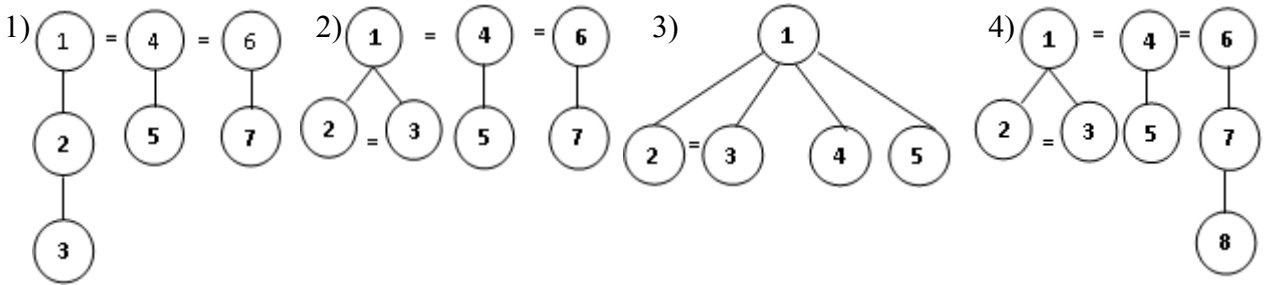
Ինչպես էր ընկել այդ ամայի վայրը`.....

- 1) այդպես էլ դժվարանում էր պատասխանել:
- 2) չէ՞ որ չէր հիշում, թե մինչ այդ որտեղ էր եղել:
- 3) որ չէր նկատել ճանապարհից շեղվելը:
- 4) այդ նույն ճանապարհով էլ դուրս պիտի գար:

23

Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Նա տեսել էր ավազակների, որոնք տաճարների դռներն էին համբուրում և բարեպաշտ հռչակվում, հարստահարողների, որոնք Աստծու սեղանի կանթեղի մեջ յուղ էին լցնում, մոլլաների, որոնք այդ բոլոր մարդկանց օրհնում էին` նրանց բարեպաշտ հռչակելով և Աստծու պաշտամունքը նրանց ծառայեցնելով:

Ո՞ր հատվածում բաղադրյալ ստորոգյալ *չկա*:

- 1) Այստեղ է լացել իմ մայրը
Մորմոքն իր և իր օրորը,
Այստեղ այնպես անծայր է
Թախիծը և այնպես խոր է:
- 2) Թանապուրի տաք գոլորշին
Գերանին առնում
Եվ այունն ի վար գլոր-գլոր
Ուլունք էր դառնում:
- 3) Սիրո հակառակը ամենևին էլ չսիրելը չէ...
- 4) Երևի բան է պատահել.
Երևի տարիներն անսիրտ
Իմ սրտի կրակը տարել,
Տարել են ու հետ չեն բերել...

Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասության:

Այնտեղ էր նաև Օհանը՝ այդ ծերունին, որ աշխարհի չարն ու բարին տեսել էր, սեփական փորձով հարստացել:

- 1) Այնտեղ էր նաև աշխարհի չարն ու բարին տեսած, սեփական փորձով հարստացած ծերունին՝ Օհանը:
- 2) Այնտեղ էր նաև Օհանը՝ աշխարհի չարն ու բարին տեսած և սեփական փորձով հարստացած ծերունին:
- 3) Այնտեղ էր նաև Օհանը՝ աշխարհի չարն ու բարին տեսած, սեփական փորձով հարստացած այդ ծերունին:
- 4) Այնտեղ էր նաև աշխարհի չարն ու բարին տեսած, սեփական փորձով հարստացած Օհանը՝ այդ ծերունին:

Ո՞ր նախադասության մեջ է ընդգծվածը հատկացուցիչ:

- 1) Բարձր լեռների հսկայական **շրջանակի** մեջ երևում էր ընդարձակ դաշտավայրը:
- 2) Քո **երգելու** ժամանակ դահլիճը հմայված ունկնդրում էր:
- 3) Գազանների հետ հացի կնստեմ, ողջույնը կառնեմ **բորենիների**:
- 4) Վերջապես մոտեցանք մի **շենքի**, որ չորս կողմից պատված էր աշտարակավոր պարսպով:

27

Ո՞ր տարբերակում պատճառի պարագա *չկա*:

- 1) Շտապելուց թև են առել, Դարձել թեթև թիթեռներ...
- 2) Ինչո՞ւ է երազն այս աշխարհավեր Կախվել մեր գլխին այսպես կուրորեն:
- 3) Ոտքերս թրջվել էին հորդ անձրևից:
- 4) Իսկ գժվելուց չէ՞ փայտը ճարճատում...

28

Ո՞ր նախադասության մեջ ստորակետ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Բոլորը հոգնատանջ էին և ամեն ինչից երևում էր արագաերթ էին կտրել երկարուձիգ ճանապարհը:
- 2) Նույնիսկ քսան տարի անց ոչ մի մասնագետ չէր համարձակվում ձեռնամուխ լինել այդ դժվարին գործին դա նրանց ուժերից վեր էր:
- 3) Չարմանում եմ ինչպես կարողացավ նա գոյատևել գտնվելով թշնամական և օտար միջավայրում:
- 4) Թուղթը վերցնելու համար նա խոնարհվեց և մինևույն ժամանակ մի գողունի հայացք ձգեց վրաս տեսնելու դեռ նայում եմ արդյոք իր վրա:

29

Պարբերությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Մինչև պարանոցը ջրի մեջ կանգնած է Տանտալոսը: Իսկ գլխավերևում հասուն մրգերով ծանրաբեռնված ծառի ճյուղեր են:
2. Մի օր նա կասկածեց աստվածներին և ցանկացավ ստուգել նրանց ամենագոր լինելը, որի համար խիստ պատժվեց: Նրան զցեցին ստորերկրյա խավար աշխարհը, որտեղ նա տանջվում էր քաղցից ու ծարավից:
3. Ըստ հունական դիցաբանության՝ Տանտալոսը Փոշուգիայի թագավորն էր: Նա վայելում էր Չևսի և բոլոր աստվածների սերն ու համակրանքը:
4. Երբ ձգվում է՝ միրգը պոկելու, ճյուղերը վեր են բարձրանում, իսկ երբ կռանում է՝ ջուր խմելու, ջրերը ցած են իջնում: Այսպես նա դատապարտված է հավիտենական տանջանքի:

- 1) 1, 4, 2, 3
- 2) 1, 3, 4, 2
- 3) 3, 2, 1, 4
- 4) 3, 1, 2, 4

30

Պատկերավորման-արտահայտչական ո՞ր միջոցը գործածված չէ:

*Բաց արավ ցերեկն իր աչքը պայծառ
Աշխարհքի վրա, Ջավախքի վրա.
Ավերակ բերդին սև ամպի նման
Ծովսն ու թշնամին չորել են ահա:*

- 1) չափազանցություն
- 2) անձնավորում
- 3) մակդիր
- 4) շրջադասություն

31

«Սասնա ծռեր» էպոսի («Սասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) ո՞ր հերոսի խոսքն է.

*Որ աշխարհք ավերվի, մեկ էլ շինվի,
Եբոր ցորեն էղավ քանց մաստր մի,
Ու գարին էղավ քանց ընկուզ մի,
Էն ժամանակ հրամանք կա, որ էլնենք էդտեղեն:*

- 1) Փոքր Սիերի
- 2) Մեծ Սիերի
- 3) Քեռի Թորոսի
- 4) Դավթի

32

Ո՞ր տողը Մ. Մեծարենցի «Միրերգ» («Գիշերն անույշ է, գիշերն հեշտագի՛ն») բանաստեղծությունից չէ:

- 1) Բայց լույսն իմ հոգվույս քիչ-քիչ կը մաշի՛
- 2) Համբույրներ կու գան հովեն ու ծովեն
- 3) Լուսեղեն ճամփեն ես կանցնիմ գինով
- 4) Համբույրիդ, գիշե՛ր, պատուհանս է բաց

33

Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմի տողերի ճիշտ հաջորդականությանը:

1. Բանաստեղծներն են հասկացել դույզն-ինչ և թոթովում են հնչյուններն անմահ
2. Ազգեր են եկել, ազգեր գնացել և չեն ըմբռնել իմաստը նրա
3. Եվ ո՞վ է պատմում բյուր-բյուր ձևերով՝ անդուլ ու անխոնջ՝ այսպես թովչանքով
4. Եվ ո՞վ է հյուսել հեքիաթն այս վսեմ, հյուսել աստղերով, բյուր հրաշքներով

- 1) 4, 3, 1, 2
- 2) 3, 4, 1, 2
- 3) 4, 3, 2, 1
- 4) 3, 4, 2, 1

34

Գ. Դեմիրճյանի «Վարդանանք» պատմավեպում ի՞նչ է պատասխանում Վարդան Մամիկոնյանը Աթրի այն հարցին, թե արդյոք հոների համար Հայաստանի վրայով կա ճանապարհ դեպի Բյուզանդիոն:

- 1) Ասում է, որ ճանապարհ կա, բայց վերադարձ չկա՝ ակնարկելով Աթրի՝ իր հետևից թողած սովը:
- 2) Նկատելով բյուզանդացի զորավար Անատոլի ներկայությունը՝ հրաժարվում է ճանապարհ տրամադրել՝ խուսափելով Բյուզանդիայի հետ առանց այն էլ բարդ հարաբերությունների հետագա վատթարացումից:
- 3) Միրով խոստանում է ճանապարհ՝ առաջարկելով հայոց ջերմ ընդունելությունն ու աջակցությունը:
- 4) Հոների համար դեպի Բյուզանդիոն տանող ճանապարհը համարում է մշտապես բաց, եթե նրանք դաշինք կնքեն հայերի հետ՝ ընդդեմ պարսից սպասվող պատերազմի:

35

Ո՞ր շարքի բոլոր գրողներն են սփյուռքահայ:

- 1) Անդրանիկ Ծառուկյան, Հակոբ Կարապենց, Սիամանթո
- 2) Համաստեղ, Հակոբ Մնձուրի, Մուշեղ Իշխան
- 3) Կոստան Զարյան, Վահագն Դավթյան, Հակոբ Օշական
- 4) Վազգեն Շուշանյան, Դանիել Վարուժան, Վահան Թեքեյան

36

Ութտողանի բանաստեղծությունը, որի առաջին տողը նույնությամբ կրկնվում է որպես չորրորդ և յոթերորդ տող, իսկ երկրորդ տողը՝ որպես ութերորդ, կոչվում է՝

- 1) տրիտլետ
- 2) հայրեն
- 3) սոնետ
- 4) գազել

37

Տրվածներից ո՞րը չի համապատասխանում Հ. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմի սյուժեին:

- 1) Շահի ուղարկած պատվիրակությունը մեծամեծ ընծաներով կարողանում է համոզել Թմկա տիրուհուն բացել բերդի դռները:
- 2) Շահը Թմուկ բերդը գրավում է Թաթուլի կնոջ մատնությամբ:
- 3) Շահին հավատացնում են, որ Թմկա տիրուհու սրտին տիրելու դեպքում Թաթուլը անգոր կլինի նրա առաջ:
- 4) Թմկա տիրուհին հարբեցնում է Թաթուլին և նրա հաղթական զորքին ու թշնամու առաջ բացում բերդի դռները:

Հ. Շիրազի ո՞ր ստեղծագործության բովանդակության խտացումն է հետևյալ տողը.

«Այնինչ՝ նիրհում է աստված իր հոգում»:

- 1) «Կուզեի նստել մի քարի վրա»
- 2) «Հայ ժողովրդի երգը»
- 3) «Մայրս փոքրիկ»
- 4) «Բիբլիական»

Ե. Չարենցի ստեղծագործություններից քանիսի՞ վերնագիրն է սխալ նշված:

- Հեռո՛ւ, մոտիկ ընկերներին,-աշխարհներին, արևներին,-
Հրանման հոգիներին:-
Բոլո՛ր նրանց, ում որ հոգին վառվում է վառ-
Բոլո՛ր նրանց հոգիներին արևավառ:-
«Անբոխները խելագարված»
- Չէ՞ որ կյանքում չհասկացավ ոչ ոք մեզ,
Ու խնդացին լուսավոր մեր աչքերին,
Բութ հեզնեցին մեր կարոտները հրկեզ
Ու հեռացան: Ու ոչ մի լույս չբերին:
«Մահվան տեսիլ»
- Այն, որ ես էի, որ իմն էր առաջ,
Արդեն չի հառնի և ոչ մի գրքում...
«Գանգրահեր տղան»
- Գուցե հանկարծ կասկածեմ, չհավատամ ինքս, ես,
Ու սուտ թվա իմ հոգուն քո կարոտը սրբազան...
- Ի՛նչ էլ լինի, քո՛ւյր իմ, քո՛ւյր, հեռանալիս չանիծե՛ս
Խե՛ղճ կարոտը թևերիս, որ երբե՛ք քեզ չհասան:
«Հեռացումի խոսքեր»

Տրված շարքերից քանիսի՞ բոլոր բառերում է բաց թողած միևնույն տառը:

- կ-տար, դժո-ք, ա-ճատել, տա-տակամած
- գեղ-ուկ, գղ-ալ, անգի-ում, ստեր-
- թա-ցնել, տարեր-, լայնափող-, դիցու-
- խարխա-ել, ջրար-ի, եր-ներանգ, հա-շտակել
- խր-վիլակ, գար-ուղի, ադո-ք, ճ-քավոր

Բառերից քանիսի՞ արմատին (արմատներից մեկին) կարող է միանալ *-ունք* վերջածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի.

պարապոթյուն, ծաղկավաճառ, բուրավետ, մասնագետ, կնամեծար,
գարնանացան, զգայարան, երկարատև, բարձրատոհմիկ:

42

Տրված հատվածում քանի՞ կապ կա:

Չորս հոգևորական պատրիարքի գլխի վրա ամպհովանի բռնեցին: Բոլորի առջևից մի մարդ էր գնում՝ պարզած ձեռքերի մեջ ինչ-որ բան բերելով: Գրիգոր Լուսավորչի աջն էր: Խոր լռությունը խախտեցին խելահեղ բացականչությունները. հիմա արդեն ոչինչ չէր կարող կանգնեցնել ուխտավորներին: Նրանք նետվեցին առաջ: Գողղոջուն ձեռքեր պարզվեցին դեպի Լուսավորչի աջը: Երկու վանականներ որպես պահապան հրեշտակներ պահում էին այն:

43

Ընդգծվածներից քանի՞սը դերբայական դարձված չեն (նախադասությունները կետադրված չեն):

- Գնացքի շոգեկառքը զարդարված էր փողփողացող ալ դրոշներով:
- Անհայտ հեռուներից մինչև նախրյան այդ քաղաքը ձգվող երկաթե գծերի վրայով գնացքը մոտենում էր կայարանին:
- Դա մի մեծ հյուրասրահ էր կահավորված քանկարժեք իրերով:
- Խոնարհվելով բարևելը սովորություն էր դարձրել:
- Չիավորը շուռ գալով նկատեց հետապնդողներին:

44

Նախադասություններից քանիստ՞ն կետադրական սխալ կա:

- Թագավորն էր. հրեղեն ձին նստած, ահագին փայլուն թուրը քաշած, եկավ և խրոխտ կանգնեց դաշտի մեջտեղում:
- Տղան սպասում էր հիվանդի հրամաններին և նրան թվում էր, թե պատրաստ է ծերունու մի խոսքով կրակի մեջ նետվելու:
- Բանաստեղծը ցավով ու տառապանքով գրեց «Երկիր Նաիրին»՝ հայրենիքի ճակատագրին նվիրված մի գիրք՝ լի խորը թախիծով:
- Շապուհը՝ պարսից երկարակյաց շահը, հասցրել էր փորձել հայոց չորս թագավորներին և համոզվել, որ հայոց արքաների բյուզանդական կայսրերի հետ ունեցած մտերմության գլխավոր կռվաններից մեկը կրոնն է, մյուսը՝ մշակույթը:

45

Նշել այն հատուկ անունների համարները, որոնց միայն առաջին բաղադրիչն է գրվում մեծատառով.

1. ԱՐԺՈՒՅԹԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՄՆԱԳՐԱՄ, 2. ՍՈՂՈՄՈՆ ԻՄԱՍՏՈՒՆ,
3. ՊՈՂՈՍ ԱՌԱՔՅԱԼ, 4. ԱՐՇԱԿՈՒՆՅԱՅ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ,
5. ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԱԶԳԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ, 6. ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶ,
7. ԲԵԼՈՒՈՒՄԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, 8. ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ, 9. ՎԵՐԻՆ ԴՎԻՆ:

46

Ո՞ր բառերն են կազմությամբ բարդ.

1. բանասարկու, 2. թանկագին, 3. գովազդատու, 4. ծիրանավառ, 5. պարտիզայան,
6. հանքատեր, 7. սրտատրոփ, 8. երկաթուղի, 9. ճառագայթ:

47

Ո՞ր նախադասություններում ապակատար ձևաբայ (կախյալ դերբայ) կա:

1. Աստղը արդեն դուրս էր եկել. մենք շուտով ճամփա էինք ընկնելու:
2. Հասկացրո՛ւ նրանց, որ մարդը ազատ պիտի լինի, որ ոչ ոք ուրիշի ազատությունը ոտնահարելու իրավունք չունի:
3. Մտազբաղ թափառում էր նա և խորհում, թե ինչ էլք գտնի՝ աշխարհը փրկելու համար:
4. Այն թռչող վայրկյանը, որ մարդիկ կյանք են անվանում, հավերժական է թվում այս խեղճերին. սակայն տեսնենք՝ ինչ է վաղը լինելու:
5. Մի անգամ այդ հրաշագեղ տաճարը տեսնելու է գնում թագավորի դուստրը:

48

Նախադասության անդամների շարահյուսական վերլուծության տարբերակներից որո՞նք են սխալ:

Զինվորները դուրս են գալիս միահամուռ ուժերով գտած թաքստոցից, սպանում են պահակագործին, բացում երկաթից դարպասները:

1. դարպասները–ենթակա
2. դուրս են գալիս–պարզ ստորոգյալ
3. գտած–որոշիչ
4. պահակագործին–ուղիղ խնդիր
5. ուժերով–ներգործող խնդիր
6. միահամուռ–ձևի պարագա

49

Ա. Բակունցի պատմվածքների վերաբերյալ ո՞ր պնդումներում սխալ չկա:

1. Սոնան ամուսնությունից մոտ մեկ տարի անց մահանում է: (*«Միրիամ»*)
2. Հրաժեշտի օրը Խոնարհը աշակերտների հետ եկել էր դպրոցի բակ՝ ուսուցչին հրաժեշտ տալու: (*«Խոնարհ աղջիկը»*)
3. Սոնայի ամուսնությունից հետո Դիլանը և Սոնան այլևս երբեք չեն հանդիպում: (*«Միրիամ»*)
4. Հնձվորը մահակը անասելի թափով իջեցնում է տղայի թիկունքին, որովհետև նա պահածոյի տուփ էր վերցրել անձանոթ մարդկանցից: (*«Ալպիական մանուշակ»*)
5. Ուսուցիչը մերժում է ճաշի հրավերը՝ պատճառ բռնելով գրքի ընթերցանությունը: (*«Խոնարհ աղջիկը»*)
6. Պատմվածքն ավարտվում է նրանով, որ Սիմոնի մայրը փորձում է մխիթարել որդուն: (*«Սպիտակ ձին»*)

50

Ո՞ր հատվածներն են արևմտահայերենով:

1. Արա՛քս, ինչո՞ւ ձկանց հետ Պար չես բռնում մանկական...
2. Էրնեկ ես անոր կու տամ, որ առեր իւր եարն է փախեր...
3. Կ՛ուզեմ որ դադրին ձայներն այս պատիր,
Ու նեկտարիդ դողն ըմպեմ ես անհագ...
4. Աստղերը լուռ կը հային Մութին մեջ մինչև առտու.
Նման ցավոտ սրտերու...
5. Տեղ ոսկի տեղայր ի փեսայութեանն Արտաշիսի...

Բ մակարդակ

51

Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը կամ տառակապակցությունները պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

Աստիճանարար մոռանալով խառնիճադան–(1) առօր–ական(2) հոգսերը և կտրվելով սրտմաշու–(3) ու տա–տկալի(4) մտքերից՝ Երեմ–ն(5) խաղաղ քուն մտավ: Ժու–կալ(6) մայրը բարեհոգի ժպիտով նայեց խա–շիկի(7) նմանվող իր որդուն, զգույշ վերցրեց մա–մարյա(8) ե–ռտանու(9) վրա դրված լաջվար–(10) զարդատուփը և դուրս եկավ սենյակից:

- 1) 2–ե, 5–յա, 6–ժ, 10–դ
- 2) 1–ջ, 4–խ, 6–ժ, 7–փ
- 3) 1–ջ, 3–կ, 9–ռ, 10–դ
- 4) 2–ե, 4–խ, 7–փ, 8–ր

52

Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաղադրիչներն են գրվում միասին:

- 1) ձեռք(սեղմում), նոր(արեշցի), հարավ(արևմտյան), քաջ(առողջություն)
- 2) ի(սպառ), հետ(այսու), քառասուն(յոթ), առ(այն)
- 3) տն(օրհնեք), առ(միշտ), ի(հեճուկս), տարեց(տարի)
- 4) փոխ(օգնություն), ըստ(այսմ), խոսքի(մասային), ի(զուր)

53

Ո՞ր շարքի բոլոր բառազույգերն են կազմված հոմանիշներից:

- 1) խոնջանալ–սեթևեթել, շավիղ–կաժան, կապուկ–տրցակ
- 2) կշտամբել–պախարակել, անվրեպ–անշեղ, անսալ–լսել
- 3) հեղհեղուկ–երերուն, հեզնել–ծաղրել, անտունի–տնանկ
- 4) խրթին–մանվածապատ, անձկալի–տենչալի, շիվ–ոստյուն

54

Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ *չկա*:

- 1) Թեև մրցակիցը ֆիզիկապես ուժեղ էր, բայց իր վարպետության պատճառով հայ մարզիկը կարողացավ հաղթել նրան:
- 2) Գիտնականների՝ տիեզերքի ուսումնասիրությանն ուղղված ջանքերը զերծ են շահադիտական ամեն տեսակի նպատակներից:
- 3) Մարզպետունին զգում էր վերահասու վտանգը, սակայն չէր կարողանում իշխաններին միավորել:
- 4) Մեծ իմաստասերը գրեց, որ տկարամիտ են այն գլուխները, որոնց թույր կարծիքով Երկիրը լեռներից է շինված. լեռներից միայն Հայքն է շինված:

55

Ո՞ր նախադասության մեջ բայի բաղադրյալ ժամանակաձևով դրված ստորոգյալ կա:

- 1) Սարի վրա ամպ կա. շուտով այս ամպը պիտի իջնի սարի վրայով և փռվի մեր ձորերի վրա:
- 2) Չգիտեմ՝ վերարկուն ինչ արժի, որովհետև մի անգամ գնացի, որ նայեմ, խանութը փակ էր, ցուրտ էր. վազելով հետ եկա:
- 3) Մի՛ մոռացեք երախտագիտություն հայտնել ձեզ օգնած մարդկանց:
- 4) Նրա հետևից դուրս է գալիս մի կին՝ ինչ-որ բան շարտելով շան կողմը:

56

Ո՞ր տարբերակում անկանոն բայ *չկա*:

- 1) Ամեն վայրկյան սիրով տրտում ասում եմ ես՝ մնաս բարով:
- 2) Դեպի արևը դարեր ու դարեր թռի՛ր, սլացի՛ր, ազնի՛վ քարավան:
- 3) Բայց աչքերը մեր արևներ չտեսան, Եվ մեր սրտերը՝ լուսավոր հեռուներ:
- 4) Էլի գարուն կգա, կբացվի վարդը:

57

Ընդգծվածներից ո՞րն է շաղկապ (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) **Մինչև** գյուղից հեռանալը որոշեց այցելել նաև տարեց ուսուցչին:
- 2) **Չնայած** եղանակն արդեն ցրտել էր նա աշնանային թեթև հագուստով էր:
- 3) Այսօր ժամանակ չենք ծախսելու խնդրի լուծման **այլ** տարբերակների քննարկման վրա:
- 4) Չգիտես ինչու համոզված էի որ ամեն առավոտ **հենց** նույն տեղում կհանդիպեմ նրան:

58

Ո՞ր նախադասության մեջ միջոցի անուղղակի խնդիր կա:

- 1) Իշխանը սիրով լսեց նրա խնդրանքը, բոլոր հանգամանքների մասին տեղեկություն առավ նրանից:
- 2) Գարնանային տաք օդը հագեցած էր հողի ու արևի զգլխիչ բուրմունքով:
- 3) Նա, սամույրե մեծ օձիքով մուշտակը հագին, շրջում էր Սյունիքում՝ աղետի դեմն առնելու համար միջոցներ որոնելով:
- 4) Այդ գիշեր, երբ ձմռան քամին սաստիկ ոռնում էր, նրա գլխով մի միտք անցավ՝ օրագիր պահել:

Ուղղակի խոսքի փոխակերպման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

-Երկու շաբաթ է՝ քույրդ չի զանգահարել,- հուզված ասաց ինձ մայրս, ապա ավելացրեց.- նեղացել է ինձնից:

- 1) Մայրս հուզված ասաց ինձ, որ երկու շաբաթ է՝ քույրս չի զանգահարել, ապա ավելացրեց, որ նեղացել է իրենից:
- 2) Մայրս հուզված ասաց ինձ, որ երկու շաբաթ է՝ քույրս չի զանգահարել, ապա ավելացրեց, որ ինքը նեղացել է նրանից:
- 3) Մայրս հուզված ասաց ինձ, որ երկու շաբաթ է՝ քույրս չի զանգահարել, ապա ավելացրեց, որ նեղացել է նրանից:
- 4) Մայրս ինձ հուզված ասաց, ապա ավելացրեց, որ երկու շաբաթ է՝ քույրս չի զանգահարել. նեղացել է իրենից:

Ո՞ր տարբերակում ենթակա ստորադաս նախադասությունն չկա:

- 1) Հետճաշյա հանգստի ժամանակ մեզ կարգադրվեց, որ հանգիստ մնանք, այս ու այն կողմ չվազենք:
- 2) Ինձ դուր էր գալիս, թե ինչպես էր նա գլխարկը ձիգ դնում գլխին և եզրերը մի քիչ վեր բարձրացնում:
- 3) Ամենազարմանալին այն էր, որ ոչինչ չէր փոխվել իմ մանկության գյուղում:
- 4) Միգուցե և լավ էր, որ նա ինձ չթողեց այդ մեքենան գործի գցել ու դրանով ճամփա գնալ:

Ո՞ր հատվածը Վ. Տերյանի որ բանաստեղծությունից է:

ա. Կար մի երգ հեռավոր աշխարհում,-	1. «Fatum»
Դու այն երգն ես կրկնում հեռավոր-	2. «Գարուն»
«Ես սիրում եմ, դու ինձ չես սիրում»,	3. «Տխրություն»
Եվ հին են քո խոսքերը բոլոր...	4. «Կարուսել»
բ. Ես ու դու էլ շղթայված ենք իրարու,	
Կարոտավառ երագում ենք միշտ իրար...	
գ. Այնպես գգվող է երեկոն անափ,	
Ծաղիկներն այնպես նագով են փակվում:	
դ. Ծաղիկների մեջ այդ անուրջ կույսի շշուկը մնաց,	
Եվ ծաղիկները այդ սուրբ շշուկով իմ սիրտը լցրին...	

- 1) ա-4, բ-1, գ-2, դ-3
- 2) ա-3, բ-2, գ-1, դ-4
- 3) ա-4, բ-3, գ-1, դ-2
- 4) ա-3, բ-2, գ-4, դ-1

62

Հ. Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանները» վեպի ո՞ր հերոսի նկարագիրն է.

«Երիտասարդ մը, որ վաճառականի չէր նմաներ, սեղանավորի ալ չէր նմաներ, արհեստավորի ալ չէր նմաներ, գործավորի ալ չէր նմաներ և վերջապէս անանկ բանի մը կնմաներ, որուն նմանը չկա»:

- 1) դերասանի
- 2) խմբագրի
- 3) բժշկի
- 4) բանաստեղծի

63

Նախադասություններից քանիստ՞ւմ ներգործական սեռի բայ կա:

- Երբ վրանի մոտ լավեցին մոր բոբիկ ոտքերի ձայնն ու զգեստի խշշոցը, տղան սիրտ առավ:
- Պատահե՞լ է ձեզ ձմռան բքին լինել դրսում՝ խավարի մեջ, երբ սառչում է ձեր դեմքը, և թվում է, թե փրկության ուղի չկա:
- Խարխուլ սանդուղքով վայր իջավ, մի քանի րոպե անիմաստ քայլեց բակում ու մոտեցավ մառանի դռանը:
- Ինչպե՞ս եղավ, որ աշխարհը այսպես փոխվեց, ո՞ր գնացին այն օրերը, երբ սնդուկում գրնգում էր ոսկին:
- Ինչպես ամեն ինչից երևում էր, Պետրոսը չէր դառնալու այն առաքյալը, որը փրկելու էր գյուղը:

64

Բառագույգերից քանի՞սն են կազմված հականիշներից.

ասպնջական–անհյուրընկալ, հորդածուփ–անջրդի, խորունկ–ծանձաղ, խորդուբորդ–ողորկ, անաչառ–կողմնակալ, աստանդական–մատակյաց, տարակարծիք–անտարակույս, գողտրիկ–բացահայտ:

65

Պարզ (դերբայական դարձվածով) նախադասություններից քանի՞սն են ճիշտ փոխակերպված բարդի:

- *Այսօրվա հանգիստ պայմաններում ստեղծագործողները չեն կարող պատկերացնել այն ժամանակվա գրողի վիճակը:*
Նրանք, ովքեր ստեղծագործում են այսօրվա հանգիստ պայմաններում, չեն կարող պատկերացնել այն ժամանակվա գրողի վիճակը:
- *Դերասանի արժանիքները թվարկելիս Փափագյանն առաջնային էր համարում նրա իմացականության աստիճանը:*
Երբ Փափագյանը թվարկում էր դերասանի արժանիքները, առաջնային էր համարում նրա իմացականության աստիճանը:
- *Իմ հանցանքը արքային ասանողների հետ ծանոթանալս էր:*
Այն, որ ծանոթացել էի արքային ասանողների հետ, իմ հանցանքն էր:
- *Այդ մառախլապատ երկնքի տակ է անցկացնում իր տարիները երկրից արտագաղթածների բազմությունը:*
Այդ մառախլապատ երկնքի տակ է անցկացնում իր տարիները այն բազմությունը, որն արտագաղթել է երկրից:

66

Նշել այն բառերի համարները, որոնցում ածանցի հնչյունափոխություն կա.

1. վերնահարկ, 2. մշակութային, 3. սփռոց, 4. աշխուժանալ, 5. որկրամուկ,
6. փախստական, 7. վարչապետ, 8. վրձնահարված, 9. ժողովրդավար:

67

Ո՞ր նախադասություններում բուք պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Թե ուր էին կորել թերահավատ նախապաշարումներս ու խոհերս որոնք անընդհատ ճնշում էին ուղեղս քաղաքի փոշոտ փողոցներում ես չեմ կարող ասել:
2. Կարելի էր տեսնել ներկարարների որոնց բարձրավիզ կոշիկների վրա երևում էին ամեն գույնի ներկերի հետքեր սևից մինչև սպիտակ:
3. Պառավը կարծում էր Աղունը կախարդել է իր որդուն և հիմա այնտեղ նա նրան է պարզում իր բարի ժպիտը:
4. Նա խորհրդավոր ժպիտը դեմքին դիմավորեց ամուսնուն սակայն բոլորն էլ լավ հասկանում էին թե այդ կինն ինչ էր մտածում իրականում:
5. Իմ առջև փռված են հայրենի դաշտերը լուռ խաղաղ ու հարազատ դաշտերը:

Նշել այն մտքերի համարները, որոնք հակասում են տեքստի բովանդակությանը կամ չեն բխում նրանից:

1943 թվականին, չունենալով ո՛չ սեփական կացարան, ո՛չ փող, Նյու Յորքի հյուրանոցներից մեկում իր մահկանացուն կնքեց մեծ ֆիզիկոս Տեալան՝ էլեկտրատեխնիկայի պոետը: Նա կյանքից հեռացավ լուռ ու աննկատ:

Նրա անվան հետ բազմաթիվ լեգենդներ ու առասպելներ են կապված: Դեռ մանկության տարիներից իր ընդունակությունների խորհրդավորությամբ նա զարմացնում, անգամ վախեցնում էր իրեն շրջապատող մարդկանց: Մի անգամ նա մեծ դժվարությամբ կարողացավ տանը պահել իր հյուրերին, որոնք շտապում էին կայարան: Ավելի ուշ հայտնի դարձավ, որ գնացքն աղետի է ենթարկվել: Նա տեսնում էր մթության մեջ...

1884 թ. Տեալան մեկնեց Ամերիկա՝ Թոմաս Էդիսոնի մոտ: Նյու Յորք հասավ՝ գրպանում ունենալով 4 ցենտ և իր նախկին գործատուի կողմից Էդիսոնին հասցեագրված մի նամակ, որում գրված էր. «Ես ճանաչում եմ երկու մեծ մարդկանց, որոնցից մեկը Դուք եք, երկրորդը՝ այս երիտասարդը»... Սնանկացած գիտնականը անգամ հրաժարվեց Նոբելյան մրցանակից, որը տրվել էր իրեն և Էդիսոնին, և այն ոչ մեկին չճանաչեց:

Տեալան՝ 20-րդ դարի այդ ամենաառեղծվածային գիտնականներից մեկը, հավատացած էր, որ ինքն ընդունում է տիեզերքից ինչ-որ մեկի կողմից պարբերաբար հաղորդվող ազդանշաններ, որոնք մարդիկ ի վերջո կվերծանեն: Խորհելով այլմոլորակայինների հետ հաղորդակցվելու մասին՝ նա գրում է. «Հանուն պատմական այդ մեծ առաքելության, հանուն նրա, որ իրականանա այդ հրաշքը, ես իմ կյանքը կտալի»:

1. Երբ Տեալան արդեն հայտնի էր իր գիտական մի շարք գյուտերով, ի հայտ եկան նրա՝ ապագան կանխատեսելու ունակությունները:
2. Իր մի արտառոց ունակության շնորհիվ Տեալան մի անգամ փրկել է մարդկանց աղետի ենթարկվելուց:
3. Տեալան առաջարկել է տիեզերքից հաղորդվող ազդանշանների վերծանման եղանակներ:
4. Նույնիսկ սնանկացած վիճակում Տեալան հրաժարվեց Նոբելյան մրցանակից, և այն չճանաչեց միայն Էդիսոնին:
5. Տեալան պատրաստ էր կյանքը տալու՝ այլմոլորակայինների հետ կապ հաստատելու երազանքն իրականացած տեսնելու համար:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Եթե ենթական ունենում է մեկից բարձր թիվ ցույց տվող որոշիչ լրացում, ապա կարող է դրվել թե՛ եզակի, թե՛ հոգնակի թվով:
2. Ենթական և ստորոգյալը կապակցվում են համաձայնությամբ և խնդրառությամբ:
3. Բուն բացահայտիչը կարող է ինչպես հաջորդել, այնպես էլ նախորդել իր լրացյալին:
4. Բայն իր լրացումների հետ կապակցվում է խնդրառությամբ և համաձայնությամբ:
5. Շրջուն շարադասությունը համարվում է շարադասական սխալ:
6. Մասնավորող պարագայական բացահայտիչը երբեմն հոլովով համաձայնում է բացահայտյալին, երբեմն՝ ոչ:

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել *Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ* տարբերակներից որևէ մեկը:

1. *-բար, -պես, -որեն, -ային* վերջածանցներով կազմվում են միայն մակբայներ:
2. Մակբայները լինում են տեղի, ժամանակի, նպատակի, ձևի, չափ ու քանակի:
3. Բոլոր մակբայները նախադասության մեջ կարող են դառնալ ինչպես բայական, այնպես էլ գոյականական անդամի լրացում:
4. Միևնույն բառը կարող է լինել և՛ մակբայ, և՛ կապ՝ նայած կիրառության:
5. Բոլոր տեսակի մակբայներն ունեն իրենց փոխարինող ցուցական դերանուններ:
6. Գոյականներից արմատի կրկնությամբ կարող են կազմվել մակբայներ: